

Gradients

Xerrada per al Festival de les Arts Comunitàries de Catalunya, realitzada el 30 d'octubre on-line però programada a la Fabrica de Creació Fabra i Coats de Barcelona.

Marta Ricart 30 d'octubre del 2020

És curiós com el canvi de format que ens ha portat la situació que estem vivint, replanteja el sentit del lloc i els llocs. Avui no ens trobem en un espai-temps compartit amb els nostres cossos, les nostres presències físiques, sinó que cadascú som en un lloc diferent i des d'aquí compartim un temps. Per començar, us llançaré una pregunta que després recuperaré en la part pràctica de la xerrada. On sou?

Hi ha qui ha parlat d'un lloc físic, qui ha parlat d'un lloc emocional, qui ha parlat en termes de posició...Jo us parlo des de Llobera.

Des d'aquí us explico alguns dels aspectes que trobo importants de situar abans de començar amb la part més pràctica i més experiencial.

En primer lloc parlar-vos del procés fins arribar a cercar un llenguatge. Fa anys, em vaig sentir encapsulada dins els formats que acabaven prenent les propostes que realitzava. Els formats que generalment prenen les arts comunitàries (taller, intervenció, acció...) poques vegades permetien generar processos artístics sentits, on el temps intervingui i on altres elements a veure amb el lloc puguin formar-ne part. Em refereixo a que generalment els formats porten a crear propostes on el **visible**, el **dir**, el **Fer** tenen molt a veure amb lo **públic**, la **veu** i l'**acció**.

La meva preocupació partia d'anar més a fons i cercar les arts amb les persones des d'altres suports que no parteixin del so i el reconeixement. Que parteixin d'altres ritmes i dinàmiques que permetin obrir espais diferents i que alhora arribin a altres persones.

Així, busco les arts des del seu moviment, on es facin i diguin des d'elles mateixes. No traslladant-les ni escolaritzant-les sinó sent amb elles pel que són i diuen. Crec que no són les arts les que s'han d'adaptar als formats educatius, sinó que anant directament a la creació des d'ella mateixa ja trobem un fons comunicatiu i educatiu intrínsec. D'aquesta manera, conservem el to i la qualitat, aspectes claus per crear amb les persones des de processos artístics vius i dinàmics.

En aquest procés de cerca, vaig topar amb una pregunta important que em va portar a fer un gir radical en tot allò que estava portant a terme. El gir va venir de preguntar-me si no estava traslladant la meva necessitat, la meva percepció, la meva interpretació als altres.

Estava traslladant als projectes que realitzava, aspectes que tenien a veure més amb mi que amb els altres?

Sóc jo o son els altres qui ho necessiten?

Per allunyar-me d'aquesta projecció i crear des de baix, em calien moltes més eines que em permetéssin fer un pas important, eines que em permetéssin deixar estar la idea, el projecte, (on es movient preconceptes, esquemes, dogmatismes, imatges preconcebudes)

i anar directe a comprendre el que hi ha per ell mateix (tot i saber i tenir clar que tot en nosaltres passa per la percepció). Però com conèixer el que hi ha des d'ell mateix?

Em calia aprendre a afinar la percepció i la relació.

Aquest aspecte m'obria dues vies importants:

- a. Trencar amb la lògica i les dinàmiques del projecte. Això significava una aposta important, capgirar la relació perquè les propostes vinguin del propi lloc, es generin de la necessitat i no perquè hi ha una convocatòria de subvenció, etc. Així, la lògica de dalt a baix es capgira per una lògica que parteix de baix i de la necessitat. Aquesta aposta és forta econòmicament parlant ja que automàticament deixes de parlar el llenguatge legitimat i entres en la incomprensió i la manca de suport. També implica aprendre ser al marge de moltes dinàmiques i necessitats de reconeixement. Si el treball vol ser sincer ha d'anar més enllà i alliberar-se de tots aquests condicionants.
- b. Entrar en un Fer soterrat que he après de les dones de pagès. A partir de compartir tardes amb àvies del meu poble, he descobert un valor important que fa comunitat: sentir els altres. Des d'aquest valor, no calia aleshores estar sempre al mig, ni ser visible o fer-se visible. Calia sentir-se. Així aprenc de lo públic d'una altra manera, reconec el valor de la invisibilitat i la necessitat de l'invisible i aprenc a situar les línies del pentagrama que van del més superficial al més profund.

Així que vaig decidir afinar-me. Treballar la percepció sensible per possibilitar la creació amb els llocs i les persones des d'un altre lloc. Això volia dir que també canviaven els termes que fins ara utilitzava. Em moc en uns altres termes com:

- el lloc, el territori, l'espai treballable com a tal
- La relació, les relacions, els moviments
- La posició, les posicions
- Els ritmes

De manera que mica en mica he anat deixant la intervenció, per ser i treballar el sentir. Des d'aquest nou llenguatge d'orientació (que implica el canvi de projectar a ser-hi), comprenc i vaig escoltant una relació. Sobretot insisteixo en que és partir del que hi ha i aprendre a conèixe'l des del diàleg neutre. Alhora comprenc com ja vaig creant en el propi procés de pensar-lo, de sentir-lo. Entra la poètica i emergeix una manera de fer més a veure amb una relació amb el lloc i les persones. Això implica **Presència** i **constància**.

Proposta pràctica-experiencial basada en fer el gir cap al retorn.